

روش کار

آزمایشگاه تک یاخته‌شناسی دامپزشکی

تالیف:

دکتر موسی توسلی

دانشیار دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه

SF

۷۸۰/۶

ت ۹۸/

۱۳۸۸

توسلی موسی

روش کار آزمایشگاه تک یاخته شناسی دامپزشکی / تالیف موسی توسلی --
ارومیه : دانشگاه ارومیه، ۱۳۸۸.

۱۳۱ص: مصور - (انتشارات دانشگاه ارومیه: ۷۷)

ISBN

Labratory inethods in veterinaty

Protozoology:.

عنوان پشت جلد به انگلیسی

واژه نامه .

کتابنامه .

۱. تک یاخته شناسی دامپزشکی، الف، فروست، ب. عنوان.

SF ۷۸۰/۶/ت ۹۸

عنوان: روش کار آزمایشگاه تک یاخته شناسی دامپزشکی

مؤلف: دکتر موسی توسلی

ویراستار علمی : دکتر احمد نعمت الهی

ویراستار ادبی: دکتر حسین خانمحمدی

ناشر : دانشگاه ارومیه

لیتوگرافی و چاپ : امیر نقش

نوبت چاپ: اول

سال انتشار : ۱۳۸۸

تیراژ: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۵۴۴-۷۶-۵

قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال

فهرست:	شماره صفحه
مقدمه	۱
فصل اول	۴
پروتوزوا	۴
شاخه‌ی سارکوماستیگوفورا	۴
زیرشاخه‌ی ماستیگوفورا (تاژکداران)	۴
تاژکداران خونی و نسجی	۴
خانواده تریپانوزوماتیده	۵

۱۶	لیشمانیا
۱۷	آزمایش‌های تکمیلی برای تشخیص
۱۹	شاخه سارکوماستیگوفورا
۱۹	زیرشاخه ماستیگوفورا (تاژکداران)
۱۹	تاژکداران روده ای و تناسلی
۱۹	تریکومونادها
۲۱	تریکوموناس فتوس
۲۲	تریکوموناس گالینه
۲۳	تریکوموناس گالیناروم
۲۴	تریکوموناس واژینالیس
۳۰	هیستوموناس مله آگریدیس
۳۲	هگزامتیا مله آگریمیدیس
۳۳	ژیاردیا
۳۷	شاخه سارکوماستیگوفورا
۳۷	زیرشاخه سارکودینا (آمیب‌ها)
۳۷	آنتامیبا هیستولیتیکا
۳۸	آنتامیبا کلی
۴۱	فصل دوم

۴۱	شاخه سیلیوفورا (مژک داران)
۴۲	بالانتیديوم كولى
۴۳	ايكتيوفتيروس مولتى فيليس
۴۶	فصل سوم
۴۶	شاخه ميگروسپورا
۴۶	نوزما آپيس
۴۸	فصل چهارم
۴۸	شاخه آبي كمپلكسا
۴۹	ايمريا
۶۴	كريتوسپوريديوم
۶۶	ايزوسپورا
۶۸	توكسوپلازما گوندى
۷۵	ساركوسيستيس
۷۹	بسنوئيتيا
۸۰	پلاسموديوم
۸۲	هموپروتئوس
۸۵	لوكوسيتوزون
۸۷	تهيه گسترش هاى خونى

۸۹	رنگ آمیزی گسترش های خون
۹۰	بازریا
۹۶	تیلریا
۹۷	تشخیص تیلریا
۱۰۸	فصل پنجم
۱۰۸	راسته ریگتنزیا ها
۱۰۸	آناپلازما
۱۰۹	اپیریتروزونون
۱۱۰	هموبارتونلا
۱۱۱	اثریسیانلا پولورووم
۱۱۱	ارلیشیا
۱۱۱	کودریا رومینیتوم
۱۱۲	فصل ششم
۱۱۲	گزارش آزمایشگاهی و تدوین مقاله
۱۱۲	نحوه نگارش گزارش آزمایشگاهی
۱۱۵	نکات لازم در تدوین مقالات
۱۲۱	منابع
۱۲۸	ضمیمه

مقدمه

پروتوزوآها یا تک یاخته‌ای‌ها موجوداتی میکروسکوپی هستند و به فراوانی در تمامی محیط‌ها به خصوص آبهای شیرین زندگی می‌کنند. بدن تک یاخته‌ها برخلاف سایر موجودات فقط از یک سلول تشکیل شده‌است و همه اعمال حیاتی آنها به وسیله همین یاخته صورت می‌گیرد.

تک یاخته‌ها از نظر شکل و اندازه بسیار متنوع هستند. بعضی از آنها مانند آمیب دارای شکل ثابت نیستند، ولی عده‌ای شکل ثابت دارند. در تک یاخته‌ها

ضمائمی مانند تاژک و مژک وجود دارد که اعمال حرکتی و یا تحریک پذیری را انجام می دهند. همچنین در بسیاری از انواع تک یاخته ها ساختمان اسکلتی محکمی نیز در داخل سلول و یا در سطح خارجی آن مشاهده می شود که استحکام تک یاخته را ایجاد می کند.

تغذیه ی تک یاخته ها معمولاً از موجودات محیط اطراف زندگی آنها صورت می گیرد. اما انواع انگلی از مواد بدن میزبان خود استفاده می کنند و در نتیجه عوارض و بیماری هایی را در انسان و حیوان ایجاد می کنند. بعضی از انواع تک یاخته ها دهان و مجرای دفعی دارند و عمل جذب غذا و دفع مواد را از طریق این حفرات انجام می دهند ولی در اکثر تک یاخته ها جذب و دفع از طریق غشا و به طور ساده صورت می گیرد.

بدن تک یاخته ها از غشا، سیتوپلاسم و هسته تشکیل شده است. غشا معمولاً عمل حفاظت تک یاخته ها را عهده دار است و در کنترل ورود و خروج مواد دخالت دارد. سیتوپلاسم دارای دو بخش اکتوپلاسم و آندوپلاسم است. در آندوپلاسم اندامک هایی مانند واکوئل غذایی، واکوئل انقباضی و هسته دیده می شوند. هسته در امر تقسیم و تولید مثل دخالت دارد. تولید مثل در پروتوزوآها به دو روش جنسی و غیرجنسی صورت می گیرد. بسیاری از تک یاخته ها در انسان و حیوان بیماری ایجاد می کنند که عوارض حاصل از آنها احتیاج به بررسی و مطالعه بیشتر دارد. در این

کتاب به بررسی خصوصیات و تشخیص تک یاخته‌های انگلی دارای اهمیت در دامپزشکی پرداخته می‌شود. هم چنین سعی بر این است تا اطلاعات مفیدی در ارتباط با عملیات درس تک یاخته‌شناسی به دانشجویان دامپزشکی و علوم آزمایشگاهی دامپزشکی داده شود، در پایان کتاب نحوه‌ی تهیه گزارشات آزمایشگاهی و نکات لازم جهت تدوین مقالات علمی آورده شده است.

فصل اول

پروتوزوا

شاخه‌ی سارکوماستیگوفورا^۱زیرشاخه‌ی ماستیگوفورا^۲ (تاژکداران)

تاژکداران خونی و نسجی

تاژکداران ارگانسیم‌های تک سلولی هستند که یک یا چند تاژک دارند و با حرکت دادن تاژک‌ها به جلو یا عقب حرکت می‌کنند.

^۱ - Phylum Sarcomastigophora

^۲ - Sub. py. Mastigophora